

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom Trstu male stvari, a nezloga sve pokvari“ Nar. Pal.

— Uredništvo odpravništvo nalazi se: CORSIA STADION br. 12. —

Nepodpisani se dopisji ne tiskaju. Priloga se ne tiskaju: po 5 novč. svaki redak: 10 redaka: 10 novč. svaki redak: više 5 novč.; ili u slučaju opetovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šalju poštarom (sašesno postalo) Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dođe na vrijeme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana naplaćuje: „Reklamacija“. Dopis se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — **NAŠA SLOGA** izlazi svakog četvrtka i u cijelom arku. Novci i pisma šalju se na uredništvo ili odpravništvo. — Nebiljgovani listovi se ne primaju. — Predplata u poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno fr. 2.50 na za pol godine. Izvan carovine više poštarina. Na malo 1 br. 5 novč.

Interpelacija

zastupnika gosp. dr. D. Vitezića u bečkom saboru o kastavskih dogodjajih na njegovu preuzvišenost gosp. grofa Taaffe-a, upravitelja ministarstva unutarnjih posala u IX. sjednici dne 7. marča t. g.

Kako se čita u javnih novinah, nastali su pred malo vremenom u obćini Kastav, politički kotar Volosko u Istri, ozbiljni nomiri, to se nije još niti danas vrijeme u tamošnjem pučanstvu smirilo.

Prvi uzrok tim nomirima bijaše izvješćenje nekih tablica sa hrvatskim i njemačkim napisom: »U pograničnom kotaru.« Im Grenzbezirk. Ove tablice bijahu izvješćene po nekoga kotarskog kapetanata u Voloskom kroz obćinu Kastav, da se istimi označi pogranična carinska linija.

Puk kastavske obćine, koji je skroz hrvatskog porekla, prijanjao je uvijek uz svoju narodnost to je istoj uvijek tako vjoran ostao, da je kod svih izborah — kako kod obćinskih tako kod zemaljskih i državnih — birao samo zastupnike hrvatske stranke, dapače može se otvoreno kazati, da neima tamo kakvoj drugoj stranki ni traga.

Radi toga nije mogla mirovati ona vrlo radina talijanska stranka u Istri i to tim manje, budući da je obćina Kastav najveća i najbogatija u cijeloj Istri i budući da se bližajuz izbori za državno zastupstvo, a u toj obćini je glavna podpora za izbor jedinoga zastupnika, koji zagovara u državnom zastupstvu Slavene Istre.

Već odavna nastojalo se posijati mržnju i nezadovoljstvo među mirno i marljivo pučanstvo one obćine. Već u 121. sjednici IX. zasjedanja visokog

carovinskog vieća bijaše razloženo — kad je ono izašlo u Milanu tiskano pismo¹⁾ o narodnostnih odnoshajih u Istri — u jednoj interpelaciji — na koju se nije žalibog do danas još odgovorilo — kako treba nastojati talijanskoj stranki za postignuti željeni cilj, t. j. uništenje Hrvatah u Istri, širiti mržnju među Slavane one zemlje i da se ima u tu svrhu poprimiti ona sredstva, koja su preporučena za obćine Kastav, Veprinac i Lovran²⁾.

U suglasju sa tim programom dražila je ona, slavenom neprijateljstva talijanska stranka neprestano kroz svoje plaćenike ono siromašno pučanstvo proti domaćem svećenstvu i proti obćinskom savjetu u Kastvu.

I ovih danah zaveli su ti plaćenici — medju kojimi da se odlikuje osobito jedan lačnik i jedan geometar — bezsravno varajuć ono siromašno i neizkusno pučanstvo tim, da je svećenstvo i obćinski savjet prodao grad Kastav i sela u podobćinah, vojničkoj granici za 500.000 for. i da od sada nospuda više Kastav pod Istru. Da pako narod Inglice povorju ovoj ludoj laži, pokazali su nekakvu listu, koju da su primili od uplívne i ugledne gospode iz Poreča i po kojoj da je dobio glavar na dar 24.000 for. plovan 8.000 itl.

»Što nisto vidili one tablice« — govorili su ti plaćenici ubogomu narodu — »na kojih je pisano: u pograničnom kotaru?« Jasno je dakle, da su Vas prodali vojničkoj granici;

¹⁾ Cuderovo glasovito pismo. Uredn.

²⁾ Cuder preporuča naimo u poznatom pismu na ravnatelj zem. računovodstva u Poreču g. Susau, da treba posvadi obćinare Kastavske medju sobom, da valja obćinu razkomadati čim će se ju uništiti itd. Kad se upropasti obćinu Kastav, predlaže on, da se isto učini u Veprincu i Lovranu. Uredn.

da čete od sada napred biti svi vojnici i da čete morati plaćati mnogo više poroza nego li do sada.

Na ovaj način razdraženo pučanstvo počelo se grozeći buniti proti svećenstvu i obćinskom upraviteljstvu to je pobacalo tablice sa rečenim napisom.

Radi toga i budući da je politička oblast sudila, da nije dužna braniti one, kojim se je gozilo, bijahu usiljeni svi činovnici obćine Kastav zamoliti, da se jih oslobodi od službe. Što čena to učiniti obćinski savjet, nije još odlučeno; podpisanim nije barom ništa o tom poznato.

Na tomolju svega što je gori rečeno stavljaju podpisani na Vašu preuzvišenost slodoći upit:

1. Jesu li poznate Vašoj preuzvišenosti gori spomenute stvari?

2. Koja je sredstva Vaša preuzvišenost poprimila ili još poprimiti kapi, da se podopsaju kako su zaslužile one osobe, koje su jedan dio siromašnog i neizkusnog pučanstva obćine Kastav na tako neodgovoran način prevarile a tim i ugledu oblastih naškodile?

Beč, 7. marča 1885.

Dr. Đinko Vitezić, Vašaty, Tilšer, Dr. Jansa, Waber, Fišera, Tonner, Dr. Gabler, Dürich, Hovera, Dr. Hollev, Dr. Poklukar, Klun, Trojan, Nedopil, Skopalik, Raić, Nabergoj, W. Pfeifer, Margheri, Obresa, Dr. Grógr, Adámek.

Dogodjaji u Kastvu.

III.

Po vjestih došlih nam iz kotara Voloskega, reć bi da se je narod ponešto smirio, jer se izgredl više ne opetuju. Moguće, da su tuđi plaćenici i sami uvidili,

kako su neuki narod odveć daleko zapeljali te se boje kazne, koja jih nemože mlioići. U nedelju u jutro odputovali su za Volosko sudac g. Lettlich i askulant g. Roze, poslani od trčćanskoga tribunala, da povodu istragu proti nemirnjakom. Nadamo se, da će stroga i nepristrana istraga ući u trag onim porečko-pazinskim plaćenikom, koji su pobunili inače mirne i razborite Kastavce.

Doznajemo u poslednji čas, da su se činovnici i zastupstvo na svojoj časti zahvalili.

U obćini Veprinac zavladu je opet red. Pobunjeni narod opaža već i sam, da je bio ludo zaveden, te se odvraća od dvojnih ljudih, od tuđih plaćenikah, od mulkašah.

Trčćanski listovi (Irodentski i . . .) pripovjedaju, da se je narod i u lovranskoj obćini pobunio. Razložl pobune, po istih novinah, jesu tako smješni i bedasti, da njih razuman čovjek jedva povjerovati može. Žalimo, da nam tamošnji prijatelji ništa nejavljaju, ako je zbljia kakvih nemirah tamo bilo.

Pogled po svietu.

U Trstu, 11. marča 1885.

Vladi prijazni listovi javljaju, da carovinsko vieće neće dovršiti sav posao do uskrsa. Po istom izvoru imalo bi se sastati državno zastupstvo opet dne 14. aprila t. g. posle uskrsa. Razprava o proračunu napreduje prilično brzo, nu prem se drže i po dvie sjednice na dan, ipak neće pred uskrsom biti rešona carinska novela, predlog o sjevernoj željeznici, dinamički zakon itd.

Dne 7. t. m. interpelirao je istarski zastupnik g. dr. Vitezić vladu radi dogodjajah u Kastvu. Interpelaciju naći će naši čitatelji na prvom mjestu.

ostavlja koji stomak, tada se ovaj slomak koji ostaje, ima smatrati cjelinom, koja dopunjuje zakoniti broj od tri četvrtine.

Izbor može se obaviti ustmeno ili sa glasovnicam, polag odluke izbornog zastupstva.

U prvom slučaju se upotrebljuju propis §. 26., u drugom se čitaju i unašaju u izkaz izbora imena osobah, naznačenih u sakupljenih glasovnicah.

Članak II.

Ovaj zakon stupa u krlpeost sa danom oglašanja.

Članak III.

Mojemu ministru za nutnje poslove povjeren je izvršba ovoga zakona.

Beč, 7. febrara 1885.

Franjo Josip s. r. Taaffe s. r.

Budući put donesti ćemo nekoja tu-mačenja k ovom zakonu.

PODLISTAK.

POKRAJINSKI ZAKON.

od 7. seljače 1885, koji vredi za Markgrofoviju Istru i kojim se preinačuju §§. 29, 33, 35, i 37. obćinskoga izbornog reda.

Na predlog pokrajinskog sabora Moje Markgrofovije Istre nalazim shodnim odrediti:

Članak I.

Stavljaju se izvan krlpeosti §§. 29, 33, 35, i 37. izbornog reda za obćine Markgrofovije Istre, te će unapred glasiti kako slledi:

§. 29. Kad bi bila izabrana osoba nezabranjena ili koja bi se mogla po zakonu izuzeti, nastupa kao član zastupstva, dotično kao zamjenik onaj, koji je u dotičnom izbornom tlelu dobio najveći broj glasovah za članovi zastupstva, ili dotično za zamjenici.

Isto se događa uz kaznu globe polng §. 19. obćinskog reda, ako izabranik, koji nejma po zakonu pravo izuzeti se, neće da primi izbora, ili inače ako opetovano ne pristupuje sjednicam urećenim za izbor ob-

ćinskog vieća, ili se udalji prije dovršena izbora, neopravdan dostatnimi razlozi svoje odsutje, ili svoje udaljenje (§. 33.).

§. 33. Osam danah iza dovršenog izbornog postupku, učelnik, ili tko ga zamjenjuje u obćinskoj upravi, sazove u sjednici javnim oglašom sve članove novozabranog obćinskog zastupstva, u svrhu da se predje k izboru obćinskog vieća.

U slučaju, da se radi pomanjkanja zakonitog broja (§. 37) nebi moglo u prvog sjednici obaviti izbor obćinskog vieća ili dovršiti ga, tad se ima od načelnika ili njegova zamjenika sazvatl uz gore navedene propise novu sjednicu, koja se ima održavati u roku od 14 danah nakon prve sjednice i uz izričnu opomenu na posljedice §. 29. obćinskog izbornog reda.

Članovi obćinskog zastupstva, koji ne prisustvuju sjednicam urećenim za izbor obćinskog vieća, ili se udalje prije nego li se dovrši izbor, neopravdan dostatnimi razlozi svoje odsutje ili svoje udaljenje; pripadaju na globu, koja se ima odmjeriti do for. 50.

Presuda globah i izjava (§. 29) odpadnuć od zastupničke časti spadaju u nadležnost kotarske političke oblasti, proti čijoj odluki priučava se utok u roku od 8 danah na namjentalstvo, koje odlučuje neprizivno u obih slučajevih.

U slučaju da bude bezuspješan i treći sazov sa pozivom nastupajućih u smislu §. 29., biti će od pokrajinske političke oblasti izrečen raspust novozabranog obćinskog zastupstva i određeno, da se predje u roku od 14 danah k novim izborom na podlogi zadnjih izbornih listinah, koje se neimaju opet oglašiti i proti kojim se ne pripuštaju utoci.

§. 35. Starji po dobi izmedju prisutnih u sjednici članovah obćinskog zastupstva ravna izborom, pridruživ mu se dva drugu člana zastupstva.

§. 37. Za valjanost izbora potrebna je prisutnost od barem tri četvrtine svih članovah obćinskog zastupstva i nadpolovična većina glasovah prisutnikah.

U računanju trih četvrtinah, ako postostručeni broj članovah, sadnjajajućih obćinsko zastupstvo, podijelan kroz četiri.

Ministar financija, Poljak Dunajevski preporučujući u saboru proračun izrekao je veoma važan govor, kojim se bave svo važnije austrijske novine. I za nas, slavensku granu imade taj govor važnih mjesta, koje niže navadjamo. Govoreći u ime svih ministrah reče Dunajevski, da možda vlada veselo čekati uspjeh novih izbora u temeljitoj nadi, da će se sadašnja većina pojačana vratiti, te da će ista pomoći vladi, da kao do sada uzomogne i unapried raditi za dobrobit države. Ovo nam rieči jamče, da vlada nekani odstupiti pred drzovitosti njemačkih protuslavenskih opozicijonalaca i njihovih vjernih saveznikah, naših talijanašah. Svjedoči nam to i opet, da se u Austriji nemože vladati bez Slavenah ili proti Slavenom. Carska vlada izpovjeda na usta ministra financijah, da se može samo uz današnju slavensku većinu u državnom saboru raditi na korist države i s toga ona veselo očekuje novo izbore u nadi, da će se ta većina pojačana povratiti. Vlada priznaje, da su slavenski zastupnici učinili sve što njim bijaše moguće na dobrobit države, prom nemože ona tako otvoreno kazati, da je njihovim željam svuda zadovoljila. Svako slavensko pleme u Austriji imade još nezajpunjenih željah i težnjah pa će vlada morat nastojati, da istim u budućem šestgodišnjem zasjedanju zadovolji.

Mi se nadamo, da će bečka vlada pojačana novom većinom zastupstva napokon i na svu u Primorju, napose u Istri baciti svoj pogled, jer bi već i njoj moralo biti poznato, da je naše političko i narodnostno stanje veoma kukavno, da ne rečemo zdvojno.

Bečka gospodstva kuća sastati će se do mla, da se posavjetuju i razpravi zakon o kongruu. Njezin odbor za kongru-u poprimio je predlog kakav bijaše primljen u zastupničkoj kući s jedinom promjenom, da se Klaičov predlog, koji je propao u zastupničkoj kući, poprimi. Taj predlog ide za tim, da zakonu kongruu i postupice u trih godinah u život stupi.

Biskupska konferenca dovršila je svoje razprave. Medju ostalim kažu, da traže biskupi neka se povisi plaća profesorom u sjemeniških.

U Lincu imenovan je biskupom Dr. Müller, koji reče nekog deputaciju, da će vjerno slediti stope svoga predšastnika, glasovitoga biskupa Rudigiera.

Ugarska vlada dogovara se s vodjama gornje ili gospodstva kuće glede reforme gospodstva kuće. Većina plemstva nije zadovoljna sa dotičnimi zaključeci zastupničke kuće. Uplivno plemstvo želi, da se unajni broj onih članovah za gornju kuću, koje bi imenovala vlada to da se prepusti izbor nekolicine članovah u gornju kuću njoj samoj.

Hrvatske novine javljaju, da će ugarski sabor čim razpravi osnovu zakona o preustroju gornje kuće, imenovati članove u regnikolaru deputaciju, u koju će zastupnička kuća izabrati 8 a gospodstva kuća 4 člana. Regnikolaru deputaciju imati će mjeseca maja ili junija razpraviti s deputacijom hrvatskoga sabora ona pitanja o povriedi nagodbe izmedju Ugarske i Hrvatske, koja će iznesti članovi hrvatske deputacije.

U Srbiji slavili su 6. t. godišnjicu uspomenu o proglašenju Srbije kraljevinom. U glavnoj crkvi bijaše služena služba božja, kojoj je prisustvovao kralj sa kraljicom i mnogo državnih dostojanstvenikah.

U prestolnici crnogorskoj, na Cetinju čine velike priprave za doček austrijskih prestolonaslednikah, care-

vića Rudolfa i carevno Štefanija, koji su odputovali prošlog čodna u Orient. Medju Rusijom i Englezkom vladaju vrlo napeti odnošaji. Rusija bliža se naimo sve to više englezkoj indijskoj granici a to je Engleze tako uznemirilo, da se grozo Rusiji ratom. Englezki listovi tvrde, da imade Rusija do 70.000 vojnikah nedaleko englezkoj granici, koji da su pripravni za slučaj rata izmedju jedne i druge vlasti.

Italija mogla bi se naći u velikom škripou na crvenom moru. Englezi naimo počivaju i čekaju pojačanja a radi toga množe se ustaške čete danomica sve to više, pa bi se moglo dogoditi, da se baco na talijansku vojsku, koja je razdeljena na obalah crvenoga mora.

U franczskom saboru bijaše primljena vladin predlog, da se povisi carina na uvoz žita. Sada razpravlja isto pitanje senat. Odbor, koji imade produčiti pitanje o povišenju carine, sastoji od članovah, koji su svi za vladin predlog. U Kitaju ratuju srećno franczaska vojska.

Englezka vlada imade pune ruke posla, da se obrani od napadajuh opozicije radi njezino nesrećno političko u Sudanu.

Medju Englezkom i Njemačkom nastala je bila oštra razmirica radi takozvano kolonijalne politike. Knez Bismark poslao je u London svoga sina Horberta, da poravna njemačko-englezko nosporazumljanje, što je rod bi i postignao.

Iz Sudana javljaju, da je krivi prorok naložio, da se preseli vojni tabor od Hartuma u Metammoh kamo će doći i sam. To mjesto kani Mahdi silno utvrditi te tuj dočekati englezke čete.

Franina i Jurina.

Jur. Ča govore Kanfanarci, koliko lit je već pull njih njihov gospodin plovana?
Fr. Oni, ki broje već 50 lit blizu svoga življenja govore, da drugoga plovana nisu poznali.

Jur. A kako, za ljubav božju, mogu toliko lit trpiti meju sobom plovana, kega nisu nikad razumeli i kega ni sada još nerazumeju niti oni niti njihova dila?
Fr. (zlamenuje se sv. križem). — Ča to, Jure, čujem? San te pravo razumiš? Ča kanfanarci, da ne razumeju svoga plovana? — A, Bože moj, budi mi na pomoć! Tr kanfanarcem plovana nikad po kraljelski, talijanski ili oimški va crekve ne prediče, nego vajksamo po hrvatski, kako svi Kanfanarci od pamtivilka govore, aš to je njihov materinski zajjik.

Jur. Ma je pital on barbarski Krnjel va porečku lažitorbu, da Kanfanarci jušto po hrvatski ne razumeju!
Fr. Ala, dragi ti, ne hođi za njim ne, da ne zgubiš još ono malo razuma, ča ti ga je Bog dal!

Jur. A zaš plše to, ča ni istina?
Fr. Ča neznáš još, da Krnjel nemore lego po kraljelski! On već po svojoj naravi treba, da smradit va zdiu iz ke se brani; za dobro ča su mu Kanfanarci storili, sramoti jih sada da neznaju svojga zajjka.

Jur. Od kuge, vojske, glada i Krojela, oslobodi nas gospode!

Fr. Odkuda Jurino?
Jur. Iz krojelske i šarenjačke kovačnice — iz Porčea.

Fr. A ča delaju kovači?
Jur. Sve sašamju i ribju si ruke, zaš da su našli i va Kastevo ljudih, ki za žmurljč vina na sebe pljuju.

Fr. Vero se naimaju još ča smet, zaš bi se moglo dogoditi, da ki elje vetar, požanje baru.

Jur. Dobra ti je Franino, zaš mislim da nete ni Kastavli bit kako ono dete, ko je segnulo za gorućim ugljenom mesto za zlatom.

Fr. Pak ako i segnu jedan put, te se opeš, pak te se pazit druglput.

Jur. Da, samo da nebude kasno zapodno k maši.

Različite viesti.

Imenovanje. Dosadašnji politički komisar u Lošnju g. *Adalbert Gyutto* gl. *Seppi Martinos* imenovan je političkim komisarom u *Krku* na mjesto g. *Fabrisk*, koji je premješćen u *Sežanu*. G. *Gyutto* je jedan od vrlo riedkih političkih činovnikah u Istri, koji poznaje podpuno hrvatski jezik.

Imenovanje u trgovačkoj mornarici. Pomorska oblast na *Riecu* imenovala je sledeća podkapetana kapetani duge plovište: g. A. *Celebrini* iz *Krku*; g. M. *Cartini* iz *Bakru*; g. I. *Letičić* iz *Lovrana* i g. J. *Soić* iz *Kostrene sv. Barbare*. Podkapetani imenovani su sledeći mornari: g. K. *Dujmić* iz *Kostrene sv. Luce*; g. N. *Jadrošić* iz *Malog Lošnja*; g. A. *Soić* iz *Kostrene sv. Barbare*; g. *Ivan Suttora* iz *malog Lošnja* i g. H. *Thlanić* iz *Rieka*.

Političko društvo „Edinost“. U poslednjoj odborskoj sjednici bijaše zaključeno medju ostalim, da će se obdržavati glavna skupština dne 22. t. m. kod sv. Ivana u okolici trčanskej. Nadalje, da će odbor držati sjednicu buduće nedelje u *Greti kod g. Ferluge* i napokon, da će se odbor sastajati od sada unapred svake nedelje na dogovore u pojedinih selih trčanske okolice.

Iz Kastava doznajemo, da se je ondje dne 10. t. m. obdržavala občinska sjednica, u kojoj su se najprvo činovnici zahvalili na svojoj časti a zatim zahvalili se je celo zastupstvo. Dok oblasti neprovide, upravljati će privremeno obćinom glavar na savjetnici a činovnici služiti će dotle kao dnevnici. Evo do česa je dotjerla protivna nam družina *Kastavaku obćinu!*

Neka se sada raduju i vesele, jer njim se posrećilo zvesti neke ljude te ih uzburati proti svojim dobročiniteljem. Kad već nije bilo druge, stvar se je predala u sudbene ruke, da se iztražuje. Trččan, tribunal delegirao je u to ime za iztražnoga sudca g. *Simuna Letičića*, a. k. adjunkta u *Trstu* koji je otišao praćen od c. k. prislušnika g. *Eduarda Roda*. Ova dvojica našle se već u *Kastavu* te su — kako čujemo — već započeli svoje djelovanje. Na jučerašnji dan imali su biti saslušani župani *Kastavskih županijah*. Buduć se iztraga nalazi u vriednih i nepristranih rukoh, te se nadamo, da će njom doći na vidjelo mnoge stvari, koje mi znamo, al kojih još ne možemo kazati. Istarski talijanski emisari oduševljeni svojim paklenim uspjehom pune sve talijanske i njemačke novine lažni i izkrivljeni čin, tobož da ocrne još više rodoljube zauzete za svoj rod i jezik a da dižu u nebo neznačice i propalce, kojih se je zavelo, da biše proti jeziku, kojega su majčinim mliekom uslsali. Evo to je način kako će Istarski Hrvati sve to većina ljubiti susjede, talijane!

Nedeš li se smijati, kad čitaš, da se je puk uzburio, jer da je občinski glavar dao skinuti table, na kojih su bili napisani u talijanskom jeziku? Kad je visla u *Kastavskoj obćini* kakva table, na kojoj se je moglo što talijanski čitati? Neka znaju svi naši protivnici, da se narod može za časak zvesti, al jaoh intrigantom, kad

se narod osvieti. Med hrvatskim pukom nema mjesta talijanskim napisom.

Iz Pazinščine. Prošle godine napala je u *Gologoricu* po danu, na javnoj ulici, pred mnogobrojnim narodom, dvojica tamošnjih ljudi *„del Pavla civiltà“* jednoga našega čovjeka bez pravoga uzroka; pogrdili ga i izručili baš prostaci, gurali ga laktima, pljunuli mu u obraz, čekali ga do kasno u noći, da će izći iz utocišta kamo bijaše pobjegao, strašili mu prije i poslije, tako da nije smio ili se nije ufa doći u grad dugo vremena.

Medjutim učinio je obruženi tužbu na sud. Svjedoči svjedočili su u prilog našem čovjeku, po letni.

Prošlih danah bijaše razprava u *Pazinu*, i pogovara se, da su izgređeni-napadnici oslobodjeni i još nagradjeni po 30 nrč., od 1 do 5 fr. svaki, a tužitelj, da će morati platiti troškove pravde u iznosu kakovih 20 for.

Tomu glasu nemožemo nikako vjerovati jer nije moguće, da bi zločinac još nadaren mogao biti. Kad bi bilo istinito što nam javlja prijatelj, tad nebi pošten čovjek mogao više na ulicu jer bi tu vladali napadači i zlotvori; tad bismo prestali živiti u pravnoj državi, tad bi zavladalo nasilje i barbarstvo. Molimo prijatelja, da nas izvjesti o uspjehu tužbe, kad bude ista razjašnjena.

Prijatelji puka u Voloskom kotaru. Piše nam prijatelj iz *colnje Istre*: Čuo sam pripovjedati od jednoga mladoga rodoljube, da su napakili taj put puznici Talijani predobiti i *Lihurnju* u vrijeme izborah, da glasuje ne za *Vitezica*, nego za predložanika zastupnika talijanskoga. U tu svrhu, da se apromiju sa 10.000 for. u one strane; dakle kako silni perzijski vojskovođa *Kaerse*, kad se je uputio silnom vojskom na *malenu Grčku*. Kod toga poduzeće bi aljda pomagao onaj moretito na *Voloskom*, zatim poznati *klad-ž* geometar i neki u *Lovranu* i još koji emisar po *Kastavščini*.

Ako je to istina, imaju se čemu veseliti tamošnji izbornici, ta imati će sve žepa pune novacah bez onoga što se bude pojelo i zapilo na račun tal. država.

Nego buduće da su izbori slobodni, to se ima dobro paziti, tko podkuplja ljude, a da se ga može tužiti na sud. Našim ljudem pak treba već sada dobro paziti, što rade protivnici, pazinska i porečka gospoda, jer misle i tamo jedinim novcem raditi, pak onda po svietu trubiti: vidite, da je *ciela Istra* isto tal. zemlja! Dakle pozor!

Podmićivanje izbornikah je kažnjivo. Jedva se je pročulo, da će biti raspisani izbori za carevinsko rieče neglja maja ili junija mjeseca, već se je pronosao glas, da sinovi *„dell'avita civiltà“* sakupljaju novce, kojimi će podmićivati izbornike, da glasuju za talijanske kandidate.

Dobro je poznato svim, koji živi med narodom, da se je uspjesnije sredstvo naših protivnikah Talijanah, kupovati glasove, podmićivati izbornike, opovjati ih — pak nije čudo, da uspiju, kad je poznato, da su mnogi hrvatski seljaci zaduženi kod nekih „šior“ trgovci, pak da moraju doći glasovati kako šior želi, ili se seliti iz kuće. Nu možda je manje poznato našim ljudem, da je podmićivanje i kupovanje glasovah kod izborah zakonom zabranjeno, te da podmićitelj podpada kazni ili pedespi, s toga čini nam se umjesto prevesti jedan člančić iz *„Volksfreunda“*, kojemu je naslov *„Židovski izbori“*.

Pred nedavno bljahu u *Brnu* dva židova odsudjena na zatvor, što su za žida *Auspitza* glasove kupovali. Oni plaćahu, kako se je na sudu dokazalo, glasove sa 50 forinti. Kandidat žid dob tako većinu glasovah, ali dva njegova poslovača platitje za njega nadvojenu agitaciju. Što mi znamo, to je prvi put, što se je gnjusna (zborna agitacija židovska t. j. kupovanje glasovah, na sudu razpravljala. Židovska stranka posluživala se od nekada kod izbornih agitacijah svimi mogućimi sredstvi. Kupovanje glasovah bijaše najmilija i najsigurnije sredstvo za dostignuti većinu glasovah i mnogo tlađah forinti potrošilo se za izbor židovskoga kandidata. Zato su i novci odlučili toliko puta njevoj izbor-

Što vriedi Izbornu pravo, što li koristi ako rabi stranka, koja ima bogat agitationski fond...

Ako se je u stvari Auspiza sud osvjeđoilo, da su se zbili glasovi kupovali, tada je po našem mišljenju nužna posliedica...

Neka sada čitatelj čita mjesto Židov ili Židovski, talijansko-šarenjasti u Istri, čak će imati sliku naših Izbornih.

U ostalom preporučujemo toplo svim prijateljema, da bdiju i izpituju, tko bude podmicao kod budućih Izbornih u Istri...

Liepa družba. Kad će označiti naš narod ljude, koji se među sobom grizu i mrze, kaže da su kako pna i mačka...

Najnoviji događaji u Istri u naposljetku nemir u kotaru Voloskom području namk tomu novih dokaza.

Tršćansko Iredentske i veliko-nje-macke novine sklopile se sa Istarskim talijanskim čerčark ugovor i pristigli savez...

Pučke škole u pazinskom kotaru. U novije vrijeme ustrojilo se je mnogo novih škola u Istri...

Školske oblasti, kao i razumiti naučitelji spoznali su, da pučka škola nije odredjena za učenje jezika, nego za nabraženje puka...

Školske oblasti, kao i razumiti naučitelji spoznali su, da pučka škola nije odredjena za učenje jezika, nego za nabraženje puka, a to da se nemože dostignuti van na podlogi materijne jezika i u svrhu uvelo se je amo tamo barem u prvih godinama hrvatski jezik, protiv kojemu se diže toli žestoko tal. polit. društvo...

škola i to: u Zarišću, Grdoselu, Novakih, Provištu, Boljuni, Paz, Gologorlju, Kerbanah, Sušnjevici, Čepčuju, a nemaju ih nego tri i to: u Novakih, Boljuni i od nedavnna u Čepčuju...

Školske oblasti imale bi nastojati, da se škola otvori čim prije u Previštu, kamo bi lahko bodila djeca iz Cerovlja i Boruta, zatim u Sušnjevici, gdje još nebiže redovita škole. Dakako da se nebi smelo kasnije zaboraviti na Paz, Gologoricu i Grdoselo a da se za sada najveđji potrebi doskoči...

Kad bi bile, kako rekoh, za sada barem još u Grdoselu, Gologorlju, Pravihu, Paz i Sušnjevici škole, bile bi prilično razdijeljene med puđanstvom, pak i susjed iz drugih plovanih mogli bi lahko pošiljati djeću u te škole...

Iz Kanfanara. Pod ovim naslovom donesli smo u 9. broju našega lista vješt, kako se je na mesopustnu nedjelju slavila gospođiska večera u gostioni tamošnje željezničke postaje...

Za trgovačku komoru u Rovinjnu preporuča pazinsko političko društvo kano kandidata za trgovačku struku u vodnjanskom kotaru kapetana g. V. Bentzel-a iz Pule a za obrtničku struku g. T. Sottocoronu iz Vodnjana...

Neulka nauka. O rezitbi trsa (čohala, ruže). Danas ćemo nešto progovoriti o rezitbi traju. Od rezitbe trsa zavisi veća ili manja njegova plodovitost, zavisi od toga zdrav ili slab rast njegov te napokom njegov kratak ili dug život...

1. Koliko je star trs? 2. Ako je zdrav i ako tjera lijepe mladice. 3. Ako je zemlja ili tlo u vinogradu dobro i gnojno ili je slaba i malo ili ništa gnojna. 4. Ako je trs prošle godine rodio mnogo, srednju mjeru ili slabo. Kad znade odgovoriti na gornje četiri točke, postupati će kod rezitbe ovako: 1. U prvij mladosti reže se trs na veoma kratko. Posle 4. ili 5. godine reže se na 2 ili 3 oka. Trs koji je nešto stariji, dobro razvit i jak, reže se na dva rezalika (rozge) i to donji sa 2 oka gornji sa 3 ili 4 oka...

Mora se paziti kod rezitbe ako je bio trs ranjen od tuče (grada) jer se tada reže na kratke rezalike i rezalici puđaju se od zdrave rozge. Rozga nesme se nikad rezati krađi samoga oka, nego vavek nešto odijeljeno od oka po prilici 5-3 centim. Rez valja okrenuti na protivnu stranu, da se od tekudjeg soka nezamoči oko. Kad se traje reže, treba ga dobro oštetiti od muhovitosti, kore koja sama odpada i treba malo odkopati zemlju i odrezati gornje žilice. S. G.

Pomorske vesti.

Table with columns for destination (Navil za brodove na jedra iz Trsta, Navil za parobrade iz Rieke), ship name, and cargo details.

Kretanje austro-ugarskih brodova u tu-inozemstvu.

Trst 27. volj. Hod-Tonello iz Malog Lošnja, Duna, Brailo iz Batuma. ...

Tršćanska burza od dne 11. marča. Austrisjska pap. renta for. 83.60 do for. 83.70. Ugarska " " " 94.25 " " 94.45.

Lutriski brojevi

Small table with columns for destination (Beč, Graz, Temešvar, Innsbruk, Brno) and numbers.

Opiz.

Podpisani poziva ovim kredoviti objodj skupštini epopoljnica in branilnica u Kopru, uknjižene zadruge z neomejenim poroštvom, sve njene članove.

Zanimivo za obitelji.

U ulici Via Nuova, kuća Muratti naproti palači Salem nalazi se

Novi dućan gdje se prodaju na veliko i malo uz nizko cijeno košare avake vrsni, četke, metle iz slame i iz konjaku grive - čistija za noge, savgo; i kite avakovrsni; poveljeno platno; lonca za cvjetje i za ribe; platno za vezenje, finog sapuna te avakovrstnih predmeta za tapetare.

Advertisement for 'Nova ekonomička krojačnica' (sewing machine shop) located at Corso br. 26 p. I. It lists various types of sewing machines and their prices.

Table listing various goods and their prices, including items like 'dalmatinsko', 'talijansko fino', 'Riža talijanska obilnat', etc.

Table showing exchange rates and prices for 'Tršćanska burza' (Trst stock exchange) as of March 11th, listing items like 'Austrisjska pap. renta', 'Ugarska', etc.

Table titled 'Lutriski brojevi' (Lutris numbers) listing destinations and numbers.

Opiz. Podpisani poziva ovim kredoviti objodj skupštini epopoljnica in branilnica u Kopru, uknjižene zadruge z neomejenim poroštvom, sve njene članove.

Zanimivo za obitelji. U ulici Via Nuova, kuća Muratti naproti palači Salem nalazi se

Advertisement for 'Nova ekonomička krojačnica' (sewing machine shop) with details about the location and products.

Advertisement for 'Novi dućan' (new store) listing various goods and their prices.

